

Kielecki
słownik biograficzny

Architekci i budowniczowie

Jerzy Szczepański

POPEŁAWSKI WACŁAW (XX w.), architekt

Wg jego planów przebudowano całkowicie w l. 1902—1903 kościół p.w. św. Wojciecha i Mikołaja w Końskich (nowa wieża, zachodnia część nawy, zębate szczyty i dach).

KZS, z. 5, s. 15.

POSTAWKA (Podstawka, Postawky) LUDWIK (XVIII/XIX w.), inżynier, budowniczy

Być może pochodził z Krakowa, w którym zamieszkiwał jeszcze w 1816. Był pierwszym potwierdzonym źródłowo budowniczym (inżynierem) departamentu krakowskiego po utworzeniu tego stanowiska w 1809. Prawdopodobnie posiadał kwalifikacje w zakresie budownictwa wodnego, na co wskazywałby jego tytuł — „hydraulik departamentowy” czy „budowniczy hydraulik”. W 1813 budował most na Podgórzu k. Krakowa. Parał się też kartografią; w listopadzie 1810 zwrócił się do Prefektury Departamentu Krakowskiego o zakupienie jego mapy Galicji, jednakże wg urzędowej opinii mapa była niedokładna i bezużyteczna. W 1819 skarżono go o nieoddanie mapy podróży po Europie zachodniej. Prowadził wojną praktykę. W aktach notarialnych zachował się kontrakt z Aleksandrem Walewskim, marszałkiem departamentu krakowskiego z 1816, w którym czytamy, że „Pan Ludwik Postawka hydraulik departamentowy ... zobowiązuje się majstrami swoimi dom drewniany we wsi Rzeplin (zapewne dwór — JS) ... kosztem swoim rozebrać”, do dóbr Iwanowic przewieźć i na nowo postawić wg „grundrysu” za sumę 3000 złotych. W kontrakcie znajdujemy określenie „architekt”. Po 1816 P. dalej pełnił swe obowiązki, początkowo jako hydraulik, inżynier dróg, mostów i spławów, nieco później jako inżynier wojewódzki. W 1818 był

odpowiedzialny za wykonanie bruków i kanałów ściekowych w Kielcach, a w 1819 instalował nowy typ ulicznych lamp astralnych. W 1823 otrzymał polecenie „dyrygowania” budową drogi z Kielc do Białogonu. W 1820 inżynierem wojewódzkim był już Wilhelm Giersz (zob.), być może jednak P. kontynuował jeszcze pewne prace. Wkrótce otrzymał posadę budowniczego obw. lubelskiego. W 1824 był autorem pomiaru inwentaryzacyjnego pomnika Tadeusza Kościuszki w Janowie Lubelskim. Trudno natomiast przesądzać, czy był autorem planu (rzut i elewacja) kościoła św. Mikołaja w Końskich, tym bardziej że dalsze jego losy nie są znane.

B. Markowski, *Z dziejów gospodarki miejskiej w Kielcach*, „Pamiętnik Kota Kielczan”, t. III, 1928, s. 44; Katalog KRSW, poz. 204—205; *Encyklopedia zabytków Kielecczyzny w grafice i rysunku*, oprac. J. L. Adamski, Kielce 1980, poz. 364; AP Kielce, RGR, sygn. 1732 (akta osobowe), 2335, 4129; Akta notariusza Kosowicza z 1816, nr rep. II, k. 1—2; *Zbiory Kartograficzne*, sygn. 1/11.

POSTAWKA STANISŁAW (XIX w.), architekt

Zaprojektował zbudowany w 1859 dwór w Cieszkowach (Pińczowskie), obecnie nie istniejący.

KZS, z. 9, s. 13; Informacja B. Paprockiego.

POTOCKI MARIAN (ur. ok. 1796), geometra

Geometra patentowy (przysięgły). Pochodzenie nie znane, wiadomo jedynie, że w l. 1823—1825 mieszkał w Pińczowie, gdzie w 1825 jego żona Angela z Wysockich urodziła syna Józefa Henryka. Był autorem pierwszego planu Kielc, wyniesionych w 1816 do rangi miasta wojewódzkiego. Plan regulacyjny (i rejestry) naniesiony na aktualną zabudowę wykonany został na podstawie relacji świadków i właścicieli, a P. po raz pierwszy określił zabudowę i obszar miasta. Plan miał wyznaczyć kierunki rozwoju miasta, ale — wg Bogusława Paprockiego — „był rozwiązaniem teoretycznym, tylko formalnie nawiązującym do stanu istniejącego”. Pierwszą wersję planu z 1821 skrytykował budowniczy generalny Królestwa Polskiego Grofe, wskazując na wadliwą kąty ulic i zbyt schematyczne projektowanie nowych ulic. P. wykonał ponadto szereg planów regulacyjnych miast woj.